

**ПЕРШІ ВІДОМОСТІ ПРО ГРИБИ РОДУ *PENIOPHORA* СООКЕ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «МЕЗИНСЬКИЙ»
(ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ)**

Ачкасов Д.О.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

danil.achkasov15@gmail.com

Peniophora Cooke – типовий рід родини *Peniophoraceae* Lotsy (Agaricomycetes, Basidiomycota). Станом на цей час він налічує 62 види. Представники роду відносяться до життєвої форми кортиціоїдних грибів. Вони розвиваються на мертвих гілочках листяних порід і характеризуються великою варіабельністю забарвлення, від майже непримітних тьмяних до яскраво виражених кольорів. Характерна ознака роду – чисельні лампроцистиди (цистиди інкрустовані оксалатом кальцію) різноманітних форм та розмірів. У різних видів роду лампроцистиди часто супроводжуються іншими типами стерильних елементів [4-6].

Національний природний парк «Мезинський», створений у 2006 р., розташований у північній частині Коропського р-ну Чернігівської обл., в межах Новгород-Сіверського Полісся. Він слугує для збереження цінних природних комплексів та об'єктів, розташованих на правому березі нижньої течії р. Десна. Загальна площа парку становить понад 31 тис. га. Серед корінних ценозів нацпарку переважають дубові, липово-дубові та кленово-липово-дубові ліси. Мікобіота НПП «Мезинський» досліджена недостатньо [1].

За весь період мікологічних досліджень до 2007 р. на території Лівобережного Полісся було зареєстровано 9 видів роду *Peniophora* [3].

Нещодавно було захищено кандидатську дисертацію М.В. Шевченко, яка була присвячена різноманітністю афілофороїдних грибів НПП «Ічнянський» (Чернігівська обл.). Вона містить інформацію про 9 видів роду *Peniophora*, з яких 4 є новими для регіону досліджень [2]. Афілофороїдні гриби НПП «Мезинський» досі майже не вивчалися і відомості про види роду *Peniophora* дотепер відсутні.

Представлена робота ґрунтується на опрацюванні гербарних зразків, що були зібрані на території НПП «Мезинський» у період 4-6 серпня 2020 р. О.Ю. Акуловим, доцентом кафедри мікології та фітоімунології ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серед цих зборів нами було ідентифіковано 11 видів роду *Peniophora*, а саме: *P. cinerea* (Pers.) Cooke (на *Alnus glutinosa* (L.), *Tilia* sp., *Corylus avellana* L.), *Peniophora* cf. *incarnata* (Pers.) P. Karst. (на *Caragana arborescens* L.), *Peniophora laeta* (Fr.) Donk (на *Carpinus betulus* L.), *Peniophora lilacea* Bourdot & Galzin (на *Corylus* sp.), *Peniophora limitata* (Chaillet ex Fr.) Cooke (на *Fraxinus excelsior* L.), *Peniophora nuda* (Fr.) Bres. (на *Quercus robur*), *Peniophora pini* (Schleich. ex DC.) Boidin (на *Pinus sylvestris* L.), *Peniophora quercina* (Pers.) Cooke (на *Quercus robur* L.), *Peniophora rufa* (Fr.) Boidin (на *Populus tremula* L.), *Peniophora rufomarginata* (Pers.) Bourdot & Galzin (на *Tilia* sp.), *Peniophora violaceolivida* (Sommerf.) Masee (на *Fraxinus excelsior* L.).

Серед виявлених видів особливу увагу заслуговують *Peniophora lilacea* Bourdot & Galzin та *Peniophora rufa* (Fr.) Boidin які є доволі рідкісними в Україні. *P. rufomarginata* вперше знайдена на території Лівобережного Полісся. Сумарно з урахуванням попередніх відомостей і наших даних в Лівобережному Поліссі зараз відомо 13 видів роду *Peniophora*. Отримані дані свідчать, що територія НПП «Мезинський» є сприятливою для розвитку афілофороїдних грибів і подальше, більш глибоке дослідження мікобіоти парку залишається актуальним.

Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова, к.б.н., доцента кафедри мікології та фітоімунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Список використаних джерел

1. Дудка І. О., Кривомаз Т. І. Нові відомості щодо видової різноманітності та екології міксоміцетів Мезинського національного природного парку // Чорноморськ. бот. журн. – 2009. – Т. 5, № 2. – С. 247-254.
2. Шевченко М.В. Афїлофороїдні гриби Ічнянського національного природного парку (Україна) // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2017. – Розділ І. Ботаніка. – С. 51-57.
3. Akulov A.Yu., Usichenko A.S., Leontyev D.V., Yurchenko E.O., Prydik N.P. Annotated checklist of Aphyllophoroid fungi of Ukraine // Mycena. – 2003. – Vol. 2, N 2. – 76 p.
4. Bernicchia A., Goróon S.P. Corticiaceae s.l. – Trento: Edizioni Candusso, 2010. – 1008 p.
5. Index Fungorum database. URL: <http://www.indexfungorum.org> [09/11/2020]
6. Yurchenko E.O. The genus *Peniophora* (Basidiomycota) of Eastern Europe: Morphology, taxonomy, ecology, distribution. – Minsk: Belorusskaya Nauka, 2010. – 340 p.